

De voordelen van coöperatief spel:

- geeft een gevoel van vertrouwen en veiligheid
- bevordert een sfeer van plezier en openheid
- leidt tot betere leerprestaties, emotionele onafhankelijkheid en een goed ontwikkelde identiteit
- stimuleert samenwerking en overleg
- zet aan tot flexibeler denken en het vinden van creatieve oplossingen voor problemen.
- heeft een gunstige invloed op de gezondheid door het ontbreken van de 'negatieve bijeffecten' die onvermijdelijk bij competitief spel horen.
- leidt tot het ontwikkelen van eigenwaarde en zelfvertrouwen.

beurt te wachten' en er zou zelfs 'gezonde competitie' bestaan... Naar aanleiding van alle 'negatieve bijeffecten' en de moeite die het ons kost hiermee om te gaan, vraag ik me af of competitie wel zo bij onze werkelijke natuur past. In elk geval is er op dit moment in de spellen die we kinderen aanbieden weinig keuzemogelijkheid –er is bijna altijd sprake van competitie-. Op die manier stimuleren we kinderen in mijn ogen in een eenzijdige ontwikkeling.

Samenwerken leidt tot prettige sfeer

In coöperatief spel wordt samengewerkt om een bepaald doel te bereiken. Er is altijd sprake van een win/win situatie. Een voorbeeld van een coöperatief spel is *coöperatieve stoelendans*. Hierbij wordt, net als bij gewone stoelendans, wel steeds een stoel weggehaald maar blijven alle spelers in het spel. Wanneer de muziek stopt moeten zij zien dat ze met z'n allen op de nog beschikbare stoelen terecht komen. Dat vraagt samenwerking en creativiteit! De muziek gaat pas weer aan als iedereen zit (dus geen tijdsdruk; geen stress). Dan wordt er weer een stoel verwijderd. Een variant voor gevorderden: de voeten mogen de grond niet raken! Wel op de veiligheid letten.

Poes is zoek!

Variatie op verstoppertje: De groep spelers wijst één kind aan dat moeder poes is. Dit kind gaat buiten gehoorsafstand staan. De anderen wijzen één kind aan dat jong poesje is. Alle anderen kiezen zelf welk dier zij willen zijn (géén poes dus). Dan verstopt iedereen zich en gaat moeder poes op zoek naar haar zoekgeraakte kleintje. Dit kleintje mag af en toe klaaglijk mauwen. Wanneer de moederpoes een dier gevonden heeft praten ze even en vraagt ze "Ben jij mijn zoekgeraakte kind?" Het dier antwoordt dan bijv.: "Nee, gekkie, ik ben een kikker!". Poes vraagt het dier mee te helpen zoeken en hand in hand gaan ze verder. Een variant is om een vader- en een moederpoes te laten zoeken. Als het kind gevonden is mag deze de kat spelen.

© Jim Deacove

Het valt me steeds weer op hoe prettig de sfeer is tijdens dit soort spelen. Kinderen zijn vrolijk, bedenken samen nieuwe spel mogelijkheden. Bij deze spelletjes wint iedereen of verliest iedereen. Uitdagingen en ontdekkingen worden samen gedaan. Kinderen zijn open, er wordt overlegd, kinderen van verschillende leeftijden maar ook volwassenen en kinderen kunnen gemakkelijk samen spelen. Het doel verschuift van ieder-voor-zich proberen de beste te zijn naar het samen werken om het gestelde doel te behalen. De positieve eigenschappen en gedragingen die kinderen van nature bezitten, worden met behulp van coöperatief spel versterkt en behouden. Eigenschappen die voor onze samenleving van groot belang zijn.

Wie doet mee?

Dit artikel is een uitnodiging te ondervinden wat er ontstaat wanneer we kinderen via spel aanmoedigen coöperatief te zijn. Met behulp van deze spelvormen wordt het voor kinderen vanzelfsprekend om samen te werken, leren zij zien waar zijzelf en anderen goed in zijn en ontdekken ze het plezier van samen succesvol zijn. Dit brengt een positieve stroom op gang, die uitlokt tot nog meer gezond spelplezier! ♣

Zelf meemaken:

Workshops 'coöperatief spel' met Anne Mijke van Harten op locatie of speladvies; 055-5050152

Meer lezen:

Artikel; 'The benefits of coöperative games'.

Alfie Kohn, 'No contest, the case against competition'.

Websites:

www.familypastimes.com is een website over coöperatief spel.

Jim Deacove (*) begon voor zijn eigen kinderen coöperatieve spellen te ontwikkelen. Inmiddels zijn het er meer dan 50! Bij www.earthgames.nl zijn deze (en meer) spellen in Nederland te bestellen.

Ruilen

Aantal spelers: minimaal 6

Benodigheden: Plaatjes van (bekende) mensen (of uitvergroete foto's van familieleden!) ongeveer A-4 formaat, waar ze helemaal op staan – 1 per speler.

Vorbereiding: Knip de plaatjes in vijf delen; hoofd, schouders, bovenlijf, benen en voeten.

Mix alle delen door elkaar en geef elke speler willekeurig vijf delen. Na het startsignaal mag iedereen beginnen met ruilen. Spelers roepen welk lichaamsdeel zij willen ruilen. Je kunt afspreken om alle delen die bij elkaar horen te krijgen of juist verschillende delen sparen zodat een gek plaatje ontstaat. Wanneer alle spelers een persoon compleet hebben, is het spel afgelopen en worden alle figuren tentoongesteld en bekeken.

© Jim Deacove